

aktualności

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

BIULETYN INTERNETOWY

NR 5/2016 (119)

28 kwietnia

BIULETYN

Kujawsko-Pomorski
Ośrodek Doradztwa
Rolniczego
w Minikowie
89-122 Minikowo
tel. 52 386 72 00
www.kpodr.pl
sekretariat@kpodr.pl

SPIS TREŚCI

Uwaga na choroby grzybowe zbóż 1

Rzepak przed nalotem szkodników 2

Wyniki pomiarów meteorologicznych 4

KPODR zaprasza 5

KPODR zaprasza

Targi Turystyczno-Ogrodnicze LATO NA WSI
Minikowo, 7-8 maja

Szkolenie Co w polu piszczy
Chrzastowo, 17 maja

Forum Ochrony Środowiska
Przysiek, 19 maja

XXXVII Dni Otwartych Drzwi
Zarzewo, 4-5 czerwca

XX Kujawsko-Pomorskie DNI POLA
Grubno koło Chełmna, 18-19 czerwca

Więcej informacji na www.kpodr.pl.

PRODUKCJA ROŚLINNA

ZBOŻA

Łamliwość źdźbła

Mączniak prawdziwy

Uwaga na choroby grzybowe!

Obecnie, po zasileniu zbóż azotem i zaniknięciu objawów chorób pozimowych, wyraźnie widać obraz strat na polach. W przypadku zbóż ozimych są one niestety znacznie większe niż na początku można było zaobserwować. Charakterystyczne są placowe przerzedzenia roślin spowodowane wymarzeniem. Rzadsze łany spowodują wzrost wtórnego zachwaszczenia, zwłaszcza po opadach deszczu. Dlatego należy obserwować plantacje zbóż ozimych pod kątem pojawiania się wschodów chwastów i w razie potrzeby zastosować herbicyd (do końca krzewienia jest to zabieg bezpieczny).

Rzadsze łany nie muszą oznaczać gorszych plonów. Jeśli inne czynniki wpływające na plonowanie będą odpowiednie, zboża mogą nadrobić to lepszym wypełnieniem ziarna. Dlatego, oprócz właściwego nawożenia i ochrony przed chwastami, zadbać trzeba także o stan zdrowotny roślin. Największym zagrożeniem są łamliwość źdźbła oraz mączniak prawdziwy.

Łamliwość źdźbła zbóż i traw rozwija się szczególnie w sezonach o chłodnej i wilgotnej wiosnie, a szkodliwość tej choroby wzrasta, gdy na początku lata występuje susza. Początkowo trudno rozpoznać objawy i dopiero na początku strzelania w źdźbło po-

jawiają się zbrunatnienia na pochwach liściowych i dolnych międzywęzłach. Ochrona polega na wykonaniu oprysku z chwilą wystąpienia pierwszych widocznych objawów choroby w okresie od początku fazy strzelania w źdźbło do drugiego kolanka. Progiem ekonomicznej szkodliwości jest 20% źdźbeł z objawami choroby w okresie od początku strzelania w źdźbło do fazy 2 kolanka. Najlepszym sposobem ograniczania łamliwości źdźbła (i innych chorób podsuszkowych) jest prawidłowy płodozmian i odpowiednia agrotechnika. Im więcej zbóż w zmianowaniu, tym większe zagrożenie tą chorobą.

Mączniak prawdziwy zbóż i traw może wystąpić w prawie każdym okresie wegetacji, a więc od fazy krzewienia jesiennego począwszy aż do dojrzewania. Rozwojowi choroby sprzyjają wilgotna pogoda, gęste łany, dostatek azotu przy większej wilgotności.

W pszenicy ozimej próg ekonomicznej szkodliwości określa się w zależności od fazy rozwojowej zboża:

- od początku do końca krzewienia: 50–70% roślin z pierwszymi objawami choroby;
- strzelanie w źdźbło: 10% źdźbeł z pierwszymi objawami porażenia;
- kłoszenie: pierwsze objawy choroby na liściu podflagowym, flagowym lub kłosie.

Zagrożenie chorobą wzrasta wraz ze wzrostem roślin. Jest to spowodowane tym, że mączniak osłabiając rośliny ułatwia ich porażenie także przez inne grzyby.

Przy jednoczesnym wystąpieniu łamliwości i mączniaka warto rozważyć zastosowanie środka zarejestrowanego do zwalczania obu chorób. Wtedy próg ekonomicznej szkodliwości wystarczy określić tylko dla jednej z nich.

W tym roku łany zbóż ozimych są znacznie przerzedzone, w związku z czym należy **ostrożnie stosować regulatory wzrostu** (preparaty do skracania źdźbła). Ich użycie może być na większości pól zbędne. Jest ono konieczne tylko na plantacjach o dużej gęstości roślin, na których planowane jest bardzo wysokie nawożenie azotowe.

Marek Radzimiński

Przed nalotem szkodników

Spośród wielu gatunków owadów żerujących na rzepaku, najgroźniejszym w Polsce jest słodyszek rzepakowy. Chociaż rozpoznanie chrząszczy tego owada nie sprawia trudności żadnemu plantatorowi, to jednak szkodnik ten ciągle wyrządza duże straty. Coraz częściej również szkodniki łuszczykowe atakują plantacje przekwitającego rzepaku i coraz bardziej obniżają plon. Dlatego krótko przed „zażółceniem się” pól warto przypomnieć sobie o tych szkodnikach.

Słodyszek rzepakowy jest owalnym chrząszczem z rodziny łuszczykowatych, wielkości 1,5–2,5 mm, o zielononiebieskawym połysku. Pojawia się wiosną, gdy temperatura gleby wynosi 10–11°C. Początkowo odżywia się pyłkiem i nektarem kwiatów innych gatunków roślin. Gdy temperatura osiągnie 15°C, a wegetacja rzepaku osiąga fazę początku rozwoju pąków kwiatowych, słodyszek nalatuje na plantacje rzepaczane. Chrząszcze przegryzają pąki, aby dostać się do pyłku kwiatowego, którym się żywią. Powstałe w ten sposób uszkodzenia powodują usychanie i odpadanie pąków. Efektem żerowania we wczesnym stadium rozwojowym pąka kwiatowego są same szypułki kwiatowe, bez zawiązanych łuszczyń.

Najgroźniejszy dla upraw jest słodyszek żerujący na roślinach rzepaku w fazie zwanego kwiatostanu. Największe uszkodzenia powstają w niewyrośniętych jeszcze pąkach kwiatowych, ponieważ samice wygryzają w nich dość duży otwór, by dostać się do nasady pylników, gdzie składają pojedynczo jaja. Po kilku dniach wylęgają się larwy, których głównym pożywieniem jest pyłek kwiatowy i nektar.

Termin nalotu słodyszka zależy od przebiegu pogody; w tym roku będzie to zapewne stosunkowo późno. Jednak trzeba pamiętać, że im bardziej zwarty pąk, tym większe straty powodowane przez tego szkodnika. Kwitnący rzepak nie jest już narażony na szkody wyrządzone żerem chrząszczy; w tym stadium rozwoju roślin słodyszek może nawet przyczynić się do lepszego zapylenia rzepaku, poprzez przenoszenie pyłku i nektaru kwiatowego.

Słodyszek rzepakowy zapewne pojawi się i tej wiosny na polach rzepakowych, ważne jest więc precyzyjne ustalenie progu szkodliwości i terminu zwalczania tego szkodnika. Do ustalenia intensywności nalotów słodyszka mogą być pomocne żółte naczynia z wodą wystawione na brzegowych pasach pola. Próg szkodliwości ustala się najczęściej poprzez policzenie chrząszczy znajdujących się na około 5 roślinach wybranych z pasa brzegowego w różnych punktach (najlepiej co kilka metrów) i obliczenie średniej.

Zabieg zwalczający słodyszka przy użyciu środków ochrony roślin wykonuje się w przypadku przekroczenia progu ekonomicznej szkodliwości, to jest stwierdzenia:

- 1–2 chrząszczy na 1 roślinie w stadium zwanego kwiatostanu lub
- 3–5 chrząszczy na 1 roślinie w stadium luźnego kwiatostanu.

Dobierając insektycyd do zwalczania słodyszka rzepakowego należy zwrócić uwagę na prewencję dla pszczoł oraz temperaturę, w której dany środek jest skuteczny. Szkodnik największą aktywność wykazuje w wysokich temperaturach, a np. pyretroidy są najskuteczniejsze w temperaturze do 20°C.

słodyszek rzepakowy

Chowacz podobnik jest szkodnikiem łuszczykowym, a pierwsze jego naloty na rzepak następują w okresie tworzenia się pąków kwiatowych. Najintensywniejszy nalot odbywa się w temperaturze powietrza powyżej 20°C. Chrzążcze żerują w kwiatach razem ze słodyszkami i nie są szkodliwe dla roślin. Dopiero podczas zawiązywania się łuszczyń samice wygryzają w nich otworki i składają jaja. Larwa może zniszczyć 3–5 nasion. Objawem obecności szkodnika jest lekkie zgięcie łuszczyzny w miejscu złożenia jaja oraz wygryziony otwór, przez który dorosła larwa opuszcza łuszczyznę.

Kontrolowanie nalotu szkodników jest bardzo trudne (chrząszcze spadają na ziemię już przy najlżejszym wstrząsie), więc oznaczenie progu szkodliwości jest praktycznie nie do wykonania. Dlatego insektycydy należy stosować kierując się wiedzą i doświadczeniem w zakresie pojawów chowacza podobnika w danym regionie uprawy oraz wskazówkami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa (WIORiN).

Rośliny uszkodzone przez chowacza podobnika narażone są na inwazję kolejnego szkodnika łuszczykowego – **pryszczarka kapustnika**. Samice tej muchówki składają jaja do młodych łuszczyń, a także starszych, wcześniej uszkodzonych przez chowacza. Wylęgłe larwy (do 20 w jednej łuszczyźnie) wysysają soki z młodych nasion oraz ze ścian łuszczyń. W konsekwencji łuszczyzny grubieją, wykręcają się, pękają i osypują. Pryszczarek zasiedla głównie brzegi pól, często poprzez graniczącą zeszłoroczną plantację rzepaku. Dlatego w czasie początkowego nalotu chowacza podobnika i ataku pryszczarka kapustnika może wystarczyć zabieg na pasach brzegowych plantacji.

Zabieg zwalczający chowacza i pryszczarka należy wykonywać zgodnie z sygnalizacją,

w okresie opadania płatków kwiatowych i po wykształceniu się pierwszych łuszczyń – po zakończeniu nalotu pszczoł i przestrzegając prewencji. W przypadku masowego wystąpienia szkodników zabieg trzeba powtórzyć po 7–10 dniach. Intensywniejszej ochrony przed pryszczarką kapustnikiem wymagają plantacje małe (do 5 ha), położone w pobliżu ubiegłorocznych upraw rzepaku oraz podczas długotrwałej bezdeszczowej pogody. Plantacje wielkoobszarowe mogą być chronione tylko w pasie brzeżnym. Do zabiegu należy dobierać preparaty skuteczne w danej temperaturze.

Rośliny rzepaku niszczone przez szkodniki są bardziej podatne na porażenie chorobami grzybowymi. Prawidłowa ochrona przed inwazją szkodników w dużym stopniu wpływa na wielkość i jakość plonu nasion, ważne są więc częste lustracje plantacji.

WIORiN zaleca wykonywać zabiegi środkami ochrony roślin z uwzględnieniem stosowania w pierwszej kolejności metod biologicznych, hodowlanych lub integrowanej ochrony roślin. Informacje o środkach ochrony roślin dopuszczonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi do obrotu i stosowania w Polsce są dostępne pod adresem: <http://www.minrol.gov.pl>, zakładki: Informacje branżowe > Produkcja roślinna > Ochrona roślin.

WIORiN informuje również, że długotrwałe używanie środków ochrony roślin z tej samej grupy chemicznej prowadzi do wykształcenia u agrofaga odporności na daną substancję aktywną, zaleca więc rotacyjne stosowanie insektycydów z różnych grup chemicznych.

Podstawą prawidłowego wykonania zabiegu jest etykieta-instrukcja stosowania środka. Należy dokładnie zapoznać się z jej treścią.

Maria Sikora

chowacz podobnik

pryszczarek kapustnik

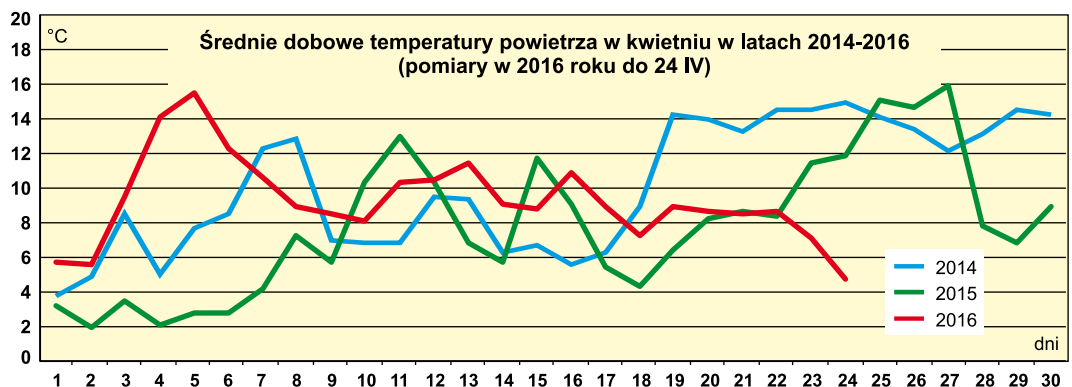
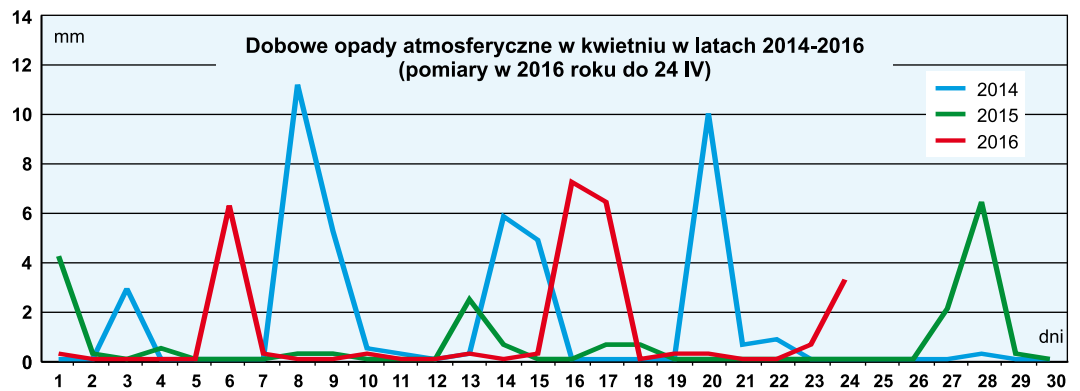
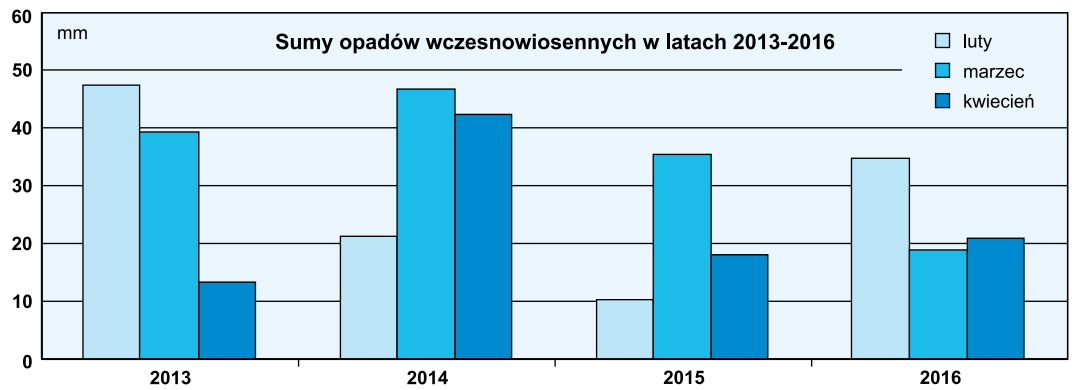
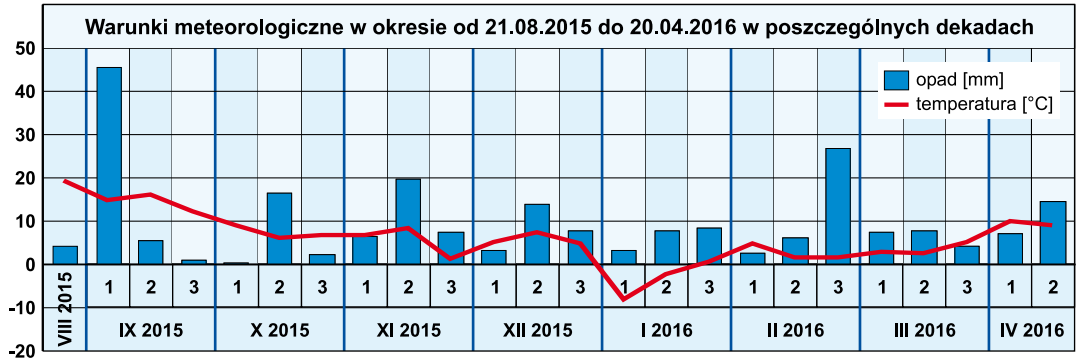
Uwaga na chwasty!

Teraz jest sprzyjający okres dla siewu **kukurydzy** i sadzenia **ziemniaków**. Oba gatunki wolno wschodzą i początkowo powoli rosną, a długo odkryta gleba sprzyja rozwojowi

chwastów. Dlatego bezpośrednio po siewie lub sadzeniu warto zastosować herbicyd doglebowy. Inną metodą jest użycie preparatu typu Roundup w momencie wschodów chwastów, a przed wschodami roślin chronionych.

Marek Radzimiński

Temperatury i opady

Targi Turystyczno-Ogrodnicze

Lato na Wsi

Minikowo
7-8 maja

- Największa w województwie plenerowa wystawa ogrodnicza, ponad 80 wystawców
- Prezentacje i degustacje potraw regionalnych
- Stoiska promocyjne powiatów
- Miody i produkty pszczele

Imprezy towarzyszące:

REGIONALNA WYSTAWA HODOWLANA

**TRZODA CHLEWNA, ZWIERZĘTA FUTERKOWE,
DROBIU OZDOBNEGO I HODOWLANEGO**

Wystawa Szpiców i Psów Ras Pierwotnych (niedziela)

Zawody Sikawek Strażackich (sobota)

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Informacja pod numerami: 52 386 72 30, 52 386 72 25, 52 376 72 23 e-mail: katarzyna.szczepaniak@kpodr.pl

**DNI POLA
Grubno
18-19 czerwca**

XX DNI POLA w Grubnie

Trwają przygotowania do XX Kujawsko-Pomorskich DNI POLA na kolekcji odmian roślin uprawnych w Grubnie koło Chełmna. Obecny sezon wegetacji roślin ozimych stał się wielkim wyzwaniem. Przebieg pogody i długo utrzymujący się okres suszy glebowej bardzo niekorzystnie wpłynęły na rozwój roślin. Nie przetrwały okresu zimowego liczne odmiany w kilku gatunkach. Konsekwencją wypadnięć stały się wiosenne przesiewy i zmiany płodozmianowe.

Zdecydowany deficyt opadów notowany w ubiegłym roku w okresie letnio-jesiennym spowodował nierównomierne, opóźnione wschody roślin oraz słabsze ich rozkrzewienie i ukorzenie. W styczniu notowano w naszym regionie obniżenie temperatur do minus 15–18°C przy braku okrywy śnieżnej, co doprowadziło do uszkodzeń plantacji. Wiele z nich ucierpiało w tak dużym stopniu, że musiano je zlikwidować, częściowo lub całkowicie. Niektóre pozostawione uprawy na skutek znacznych uszkodzeń rozwijały się tak słabo, że wymagały szybkiej regeneracji i starannej ochrony. To zadanie trudne dla rolników, wymagające wyczucia i znajomości potrzeb roślin w zależności od ich fazy rozwojowej i kondycji.

W trudnych wegetacyjnych warunkach organizujemy jubileuszową, dwudziestą edycję naszej największej polowej imprezy – Kujawsko-Pomorskich DNI POLA w Grubnie, które odbędą się 18-19 czerwca.

Zapraszamy na bogatą kolekcję odmian, którą już od jesieni przygotowujemy na polu demonstracyjnym gospodarstwa Janiny Madej. Pole to traktujemy jako poligon produkcji roślinnej. Współpracując z wszystkimi polskimi i kilkoma zagranicznymi ośrodkami hodowli roślin, firmami nasiennymi i chemicznymi, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział w Przysieku chce zaprezentować nowości odmianowe w zbożach, kukurydzy, rzepaku, bobowatych, a także ziemniaku, roślinach poplonowych i energetycznych. Jesienią zakładając nową kolekcję odmianową wysiano około 130 odmian form ozimych. Były to przede wszystkim zboża (87 odmian) i rzepak (41). Wiosną kolekcja jest uzupełniana formami jarymi zbóż (ok. 65 odmian) oraz kukurydzy, soi, słonecznika i ziemniaków (łącznie ok. 80).

Na poletkach w Grubnie realizowane są też różnorodne warianty programów ochrony i nawożenia roślin. Współpracując z hodowlami i firmami chemicznymi staramy się w obiektywny sposób zaprezentować całą kolekcję, tworząc porównywalne warunki rozwoju roślin – poprzez wybór pola, termin siewu, uprawę roli, ochronę i nawożenie. Wszystko, co prezentujemy na polu demonstracyjnym, służy przede wszystkim celom upowszechnieniowym. Każdy zainteresowany w całym sezonie, począwszy od okresu przedsięwziętych prac uprawowych aż do zbiorów, może monitorować przebieg kolejnych prac polowych i etapy rozwoju roślin. Szerokie i często znacznie zróżnicowane spektrum kreacji poszczególnych gatunków i wariantów ochronno-nawozowych jest doskonałym materiałem porównawczym dla każdego rolnika. Kolekcja służy przede wszystkim edukacji, porównaniom, zaś obserwacje dokonane na tak szerokim materiale roślinnym mogą być pomocne w podejmowaniu decyzji produkcyjnych. Dlatego w Grubnie organizowane są warsztaty, szkolenia i konferencje polowe – nie tylko przez nasz Ośrodek, ale również przez szkołę rolniczą i poszczególne firmy chemiczne czy nawozowe.

Zapraszając na DNI POLA przypominamy, że czerwcowa impreza to nie tylko kolekcja odmian. Towarzyszą jej:

- konferencja polowa „Problemy agrotechniki i ochrony ziemniaka” (sobota, godz. 12.00)
- konsultacje z przedstawicielami firm uczestniczących w tworzeniu kolekcji roślinnej (ośrodki hodowli roślin, firmy chemiczne i nawozowe);
- wystawa rolnicza (ciągniki i maszyny rolnicze, budownictwo inwentarskie, hodowla roślin i nasiennictwo, nawozy, środki ochrony roślin, pasze, usługi dla rolnictwa – prezentowane przez ok. 200 firm);
- pokazy pracy maszyn (godz. 13–14);
- kiermasze (materiał szkółkarski, rękodzieło, artykuły spożywcze i inne);
- konsultacje z przedstawicielami instytucji działających w otoczeniu rolnictwa.

Serdecznie zapraszamy na XX Kujawsko-Pomorskie DNI POLA 18-19 czerwca w Grubnie koło Chełmna, w godz. 10-17. Wstęp, parking, informator – bezpłatne.

*Stanisław Szwejka
fot. M. Rząsa*

KONKURSY EKOLOGICZNE

Minikowo
7 maja

KONKURS w Minikowie

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie zaprasza wszystkich zainteresowanych do udziału w konkursie wiedzy

„POZNAJĘ PRODUKT EKOLOGICZNY”

Konkurs odbędzie się podczas Targów Turytyczno-Ogrodniczych LATO NA WSI 7 maja 2016 roku od godz. 10:00.

Dla uczestników konkursu przewidziano nagrody w postaci krzewów, ufundowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Serdecznie zapraszamy do sprawdzenia swojej wiedzy.

Minikowo
8 maja

KONKURS w Minikowie

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie zaprasza wszystkich zainteresowanych do udziału w konkursie wiedzy

„EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA”

Konkurs odbędzie się podczas Targów Turytyczno-Ogrodniczych LATO NA WSI 8 maja 2016 roku od godz. 10:00.

Dla uczestników konkursu przewidziano nagrody w postaci krzewów, ufundowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Serdecznie zapraszamy do sprawdzenia swojej wiedzy.

Zarzeczewo
4 czerwca

KONKURS w Zarzeczewie

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie Oddział w Zarzeczewie zaprasza wszystkich zainteresowanych do udziału w konkursie

„EKOLOGIA W DOMU I ZAGRODZIE”

Konkurs odbędzie się 4 czerwca 2016 roku podczas Dni Otwartych Drzwi w Zarzeczewie, w godzinach 12.00-14.00.

Dla zwycięzców konkursu ufundowano nagrody w formie krzewów. Nagrody są współfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Zapraszamy do Zarzeczewa!

